

หนังสืออ้างอิง(Reference Book)

ความหมายของหนังสืออ้างอิง

หนังสืออ้างอิง คือ หนังสือที่ใช้ค้นคว้าอ้างอิงเรื่องราวต่าง ๆ ที่ต้องการจะทราบเฉพาะเรื่อง ตอนใดตอนหนึ่งในเล่มเท่านั้น ไม่ต้องอ่านตลอดทั้งเล่ม

ความสำคัญและประโยชน์ของหนังสืออ้างอิง

หนังสืออ้างอิง มีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้โดยตรง เนื่องจากข้อมูลที่ค้นได้จาก หนังสืออ้างอิงเป็นข้อมูลที่สมบูรณ์สามารถนำมาตอบปัญหาได้เลย หรืออาจบอกแหล่งข้อมูลเพิ่มเติม จากที่ได้บ่งให้กับผู้มาค้นคว้า มีการจัดเรียงเนื้อเรื่องอย่างมีระบบตามลำดับอักษร สามารถค้นหา สิ่งที่ต้องการได้อย่างสะดวกรวดเร็ว หนังสืออ้างอิงควรจัดแยกไว้ต่างหากจากหนังสือทั่วไป เพื่อสะดวก ในการค้นคว้า เนื่องจากมีผู้ใช้มากจึงไม่อนุญาตให้ยืมออกนอกห้องสมุด

ลักษณะของหนังสืออ้างอิง

หนังสืออ้างอิง มีลักษณะ ดังนี้

1. เขียนโดยผู้ทรงคุณวุฒิหลาย ๆ ท่าน ซึ่งเชี่ยวชาญในสาขาวิชาการนั้น ๆ โดยเฉพาะ
2. รวบรวมความรู้ในสาขาต่าง ๆ อย่างกว้าง ๆ เพื่อนำไปเป็นแนวทางค้นคว้าเพิ่มเติมต่อไป
3. มุ่งให้ความรู้และข้อเท็จจริง
4. มีวิธีเขียนกะทัดรัด มุ่งให้ค้นเรื่องราวที่ต้องการให้รวดเร็ว เรื่องราวทุกเรื่องจบลงในตัวเอง
5. จัดเรียบเรียงเนื้อเรื่องไว้อย่างมีระเบียบ เช่น
  - 5.1 เรียงตามลำดับอักษรของชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง และหัวเรื่อง โดยแบ่งเป็นหมวด ๆ ไม่ปนกัน
  - 5.2 เรียงตามลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนหลัง
  - 5.3 เรียงตามลักษณะภูมิศาสตร์ เช่น เรียงลำดับแถบต่าง ๆ เช่น แถบขั้วโลก โชนต่าง ๆ

เช่น โชนร้อน เป็นต้น

- 5.4 เรียงตามวิธีแบ่งหมวดหมู่ เช่น เรียงตามหมวดวิชา
- 5.5 เรียงตามหัวข้อวิชา

6. มีขนาดใหญ่กว่าและเข้าเล่มทนทานกว่าหนังสือธรรมดา อาจพิมพ์เป็นชุด ๆ ชุดละหลาย ๆ เล่ม มีภาพประกอบและใช้กระดาษพิมพ์อย่างดี สวยงาม อ่านง่าย

7. มีสัญลักษณ์พิเศษแตกต่างจากหนังสือธรรมดา คือ หนังสืออ้างอิงภาษาไทยจะมีอักษร

“อ” (อ้างอิง) กำกับอยู่เหนือเลขเรียกหนังสือ ส่วนหนังสืออ้างอิงภาษาอังกฤษจะมีอักษร “R” หรือ “Ref” (Reference) กำกับอยู่เหนือเลขเรียกหนังสือ

ประเภทของหนังสืออ้างอิง

1. พจนานุกรม
2. สารานุกรม
3. หนังสือรายปี
4. หนังสืออ้างอิงทางภูมิศาสตร์
  - 4.1 หนังสืออักษรานุกรมภูมิศาสตร์
  - 4.2 หนังสือนำเที่ยว
  - 4.3 แผนที่ และหนังสือแผนที่
5. อักษรานุกรมชีวประวัติ
6. บรรณานุกรมหนังสือ
7. หนังสือดัชนี
  - 7.1 ดัชนีวารสาร
  - 7.2 ดัชนีหนังสือพิมพ์
  - 7.3 ดัชนีหนังสือนรวมเรื่อง
  - 7.4 สารระสังเขป
8. นามานุกรม
9. วัสดุอ้างอิง
  - 9.1 สิ่งพิมพ์รัฐบาล

วิธีการใช้หนังสืออ้างอิงประเภทต่าง ๆ ในการค้นหาคำตอบ

เพื่อให้ทราบประเภทของหนังสืออ้างอิงที่ใช้สำหรับค้นหาคำตอบต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน ดังตารางต่อไปนี้

ลำดับที่	ประเภท	ใช้สำหรับค้นหาคำตอบเกี่ยวกับ
1.	พจนานุกรม	ความหมาย คำแปล ตัวสะกด การใช้คำที่ถูกต้อง
2.	สารานุกรม	เนื้อเรื่อง คำบางคำที่ต้องการทราบ ประวัติความเป็นมา พื้นฐานอย่างอื่น โดยเฉพาะเกี่ยวกับประเทศต่าง ๆ แต่ละประเทศ บุคคลสำคัญ สถานที่ทางประวัติศาสตร์
3.	หนังสือรายปี	ข้อมูล เหตุการณ์ ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในรอบปีที่ผ่านมา ของแต่ละประเทศ และสรุปสถิติต่าง ๆ ที่จะนำไปอ้างอิงประกอบการ

ลำดับที่	ประเภท	ใช้สำหรับค้นหาคำตอบเกี่ยวกับ
		ค้นคว้าวิจัย ความรู้รอบตัว
4.	หนังสืออ้างอิงทาง ภูมิศาสตร์ 4.1 หนังสืออักษรานุกรม ภูมิศาสตร์ 4.2 หนังสือหน้าเทียบ 4.3 แผนที่ และหนังสือ แผนที่	ข้อมูลด้านชื่อ สถานที่ ตำแหน่งที่ตั้ง ลักษณะทางภูมิศาสตร์ ประวัติความเป็นมาของสถานที่สำคัญทางภูมิศาสตร์ เช่น ทวีป ประเทศ เมือง แม่น้ำ ภูเขา แหล่งท่องเที่ยว ฯลฯ
5.	อักษรานุกรมชีวประวัติ	ประวัติบุคคล สถานที่อยู่ ผลงานดีเด่น
6.	บรรณานุกรม	ชื่อเรื่อง บทความ จากหนังสือที่ต้องการมาค้นคว้าอ้างอิง และศึกษารายละเอียดว่า ใครเป็นผู้แต่ง ชื่อเรื่องอะไร พิมพ์ที่ไหน สำนักพิมพ์อะไร พิมพ์ พ.ศ.ใด หนังสือเล่มนั้นมีกี่หน้า
7.	หนังสือดัชนี 7.1 ดัชนีวารสาร 7.2 ดัชนีหนังสือพิมพ์ 7.3 ดัชนีหนังสือรวมเรื่อง 7.4 สารระสังเขป	บทความจากวารสารหนังสือพิมพ์ เพื่อนำมาค้นคว้าอ้างอิง และศึกษารายละเอียด
8.	นามานุกรม	รายชื่อบุคคล สถานที่อยู่ โทรศัพท์และสถาบันองค์การ บริษัทหรือห้าง ร้าน
9.	วัสดุอ้างอิง 9.1 สิ่งพิมพ์รัฐบาล	ความเคลื่อนไหวทางวิชาการใหม่ ๆ ผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานของ รัฐ ข้อมูลใหม่ ๆ ทางสถิติที่เชื่อถือได้

หนังสือรายปี (Yearbook , Almanacs)

ความหมาย หนังสือรายปี หมายถึง หนังสือที่ออกเป็นรายปีเพื่อเสนอเรื่องราว เหตุการณ์ สถิติ ตัวเลข ข้อมูลใหม่ที่เกิดขึ้นในรอบปีที่ผ่านมา ทั้งทางด้านการเมือง สังคม วัฒนธรรม การศึกษา เศรษฐกิจ เป็นต้น

ประเภทหนังสือรายปีสามารถแบ่งตามขอบเขต และลักษณะของเนื้อหา ได้ 4 ประเภท คือ 1) **หนังสือรายปีของสารานุกรม** จัดทำขึ้นเพื่อเพิ่มเติมเนื้อหาของสารานุกรมชุดนั้น ๆ ให้ทันสมัยอยู่เสมอ เช่น Americana Annual

2) **สถิติรายปี** เป็นหนังสือที่นำเสนอตัวเลขสถิติด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายๆด้าน มักอยู่ในรูปของตาราง เปรียบเทียบข้อมูลหลายๆปี เช่น สำมะโนประชากรของจังหวัดต่างๆ สมุดสถิติรายปีประเทศไทย ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี เริ่มจัดพิมพ์เมื่อ ปี พ.ศ.2459 นำเสนอสถิติเกี่ยวกับ เศรษฐกิจ การเงิน การธนาคาร การศึกษา การเกษตร การขนส่ง และคมนาคม อุตสาหกรรม การสาธารณสุข เป็นต้น

3) **หนังสือรายปีที่เป็นการสรุปผลงานเฉพาะเรื่อง** คือ หนังสือที่สรุปผลงานประจำปีของหน่วยงานต่างๆอันจะแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าทางวิชาการ ความเคลื่อนไหวของผลการดำเนินงาน เช่น รายงานประจำปีของหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ ธนาคาร เป็นต้น

4) **สมปัตสร (Almanacs)** เป็นหนังสือรายปีที่รวบรวมเรื่องราว เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในรอบปีที่ผ่านมา จัดเรียงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามปฏิทินพร้อมทั้งมีตัวเลข ตาราง สถิติเกี่ยวกับการเมือง การปกครอง การศึกษา กีฬา อุตสาหกรรม เฉพาะประเทศใดประเทศหนึ่ง หรือหลายประเทศทั่วโลก เช่น World Almanac and Book of Facts สยามจดหมายเหตุ เป็นต้น

หลักการกำหนดแถบสีในการให้บริการ

แถบสีแดง หมายถึง หนังสือที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษา เป็นต้น

แถบสีน้ำเงิน หมายถึง หนังสือที่เกี่ยวกับรายงานประจำปีของการศึกษาในระดับอุดมศึกษาในปีนั้น ๆ

แถบสีเขียว หมายถึง หนังสือที่เกี่ยวกับรายงานประจำปีของหน่วยงานราชการ หน่วยงานเอกชน องค์กรต่าง ๆ

การใช้บริการ

สามารถใช้บริการได้โดยการสืบค้นตามที่สนใจ และสามารถนำไปถ่ายสำเนาเอกสารและเก็บได้ตามแถบสีที่กำหนดหรือไว้ที่ชั้นพักหนังสือได้

